

Posudek oponenta rigorózní práce Mgr. Zdeňka Karfíka
„Změny vlastnických vztahů k půdě v Čechách po roce 1918“
(str. 103 a přílohy)

Časté a oblíbené téma kvalifikačních prací studentů práv autor aktualizuje časově a věcně rozšířenou koncepcí otázky vlastnictví půdy až téměř do současnosti. Komplexní znalosti vývoje právní úpravy vlastnických poměrů nabyly u nás v nedávné době na významu po zásadních politických a státoprávních změnách. V platném právním řádu byly obnoveny v socialismu potlačené instituty soukromého práva. Při, až do současné doby probíhající, majetkové restituci jsou pro kvalitní a bezchybné vyřešení mnohdy komplikovaných případů potřebné a velmi prospěšné znalosti historie vlastnických vztahů. Z těchto i dalších důvodů je téma i zvolený postup řešení v posuzované práci aktuální.

S potřebným nadhledem, aniž by se utápěl v podrobnostech, autor charakterizuje podstatu a často i politické pozadí revolučních, převratných změn v právním režimu vlastnictví pozemků u nás po I. i po II. světové válce. Je potěšující, že z pera mladého juristy (nikoli staršího právního historika, kde lze podobný postoj spíše očekávat) pochází kritické konstatování na adresu zákonodárných sborů o dostatečně nevyužitých poznacích právní úpravy vlastnických vztahů u nás uskutečněné v minulosti zásahy státu (str.8).

Autor cituje neobvykle rozsáhlý soubor odborné literatury k první pozemkové reformě, využívá množství archivních dokumentů, čerpá z dobového tisku i parlamentních materiálů. Všimá si vedle vyhraněně právní stránky zkoumaných problémů, v souladu s právněhistorickou metodou vědeckého výzkumu, také sociálně ekonomických důvodů proběhnuvších změn. U první pozemkové reformy postihuje přednosti i její zápory a výrazné rozdíly v českých zemích a na Slovensku.

V souladu se zvolenou celkovou koncepcí práce autor v její druhé polovině preferuje juristický výklad. Úpravu právních vztahů užívání půdy rozšířenou podle socialistických předpisů vykládá na další, přibližně jedné čtvrtině, rozsahu práce. Rozvíjí v úvodu naznačenou tézi o potřebnosti a vhodnosti studia dějin právních institutů platných v současné době. Přehledné shrnutí zde přivádí čtenáře na práh nyní platné úpravy restitucí zemědělského majetku. Do souvislosti s tématem je takto vhodně začleněn komplex hmotně i procesně právních otázek restitucí zemědělské půdy od roku 1991.

Na řadě míst čtenáře zaujme vyzrálý, právnícky pregnantní postup při zkoumání klíčových otázek, na příklad na str. 47 a n., kde je analyzována otázka nabytí vlastnictví půdy přidělem podle dekretů prezidenta republiky. Pasáž je příkladem uplatnění právněhistorické metody při řešení aktuálních problémů nejen v teoretické oblasti, ale i v justiční a administrativní praxi. Autor by měl uvážít publikaci vybraných pasáží práce.

Celou prací Mgr. Z. Karfík prokazuje schopnosti vlastního samostatného úsudku v odborné práci při třídění množství faktů a jejich hodnocení, dobře se orientuje v rozsáhlé a složité problematice.

Doporučuji obhajobu.

V Praze dne 22. května 2009

Doc.JUDr.Ladislav SOUKUP, CSc.

oponent